

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
ИЗАЗОВИ И ИСКУШЕЊА
КРОЗ ИСТОРИЈУ
ЗБОРНИК РАДОВА

УРЕДНИЦИ:
Светозар Бошков, Борис Стојковски,
Немања Девић и Предраг М. Вајагић

БАЧКА ПАЛАНКА – НОВИ САД, 2023

Издавачи:

Центар за историјска истраживања
Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Одсек за историју
Српска православна Црквена општина Бачка Паланка
Институт за савремену историју Београд

За издавача:

Проф. др **Ивана Живанчевић Секеруш**
декан Филозофског факултета у Новом Саду
протонамесник **Новица Ракић**
архијерејски намесник бачкопаланачки
Проф. др **Предраг Ј. Марковић** научни саветник
директор Института за савремену историју

Уредници:

Проф. др **Светозар Бошков**, *Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет*
Проф. др **Борис Стојковски**, *Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет*
др **Немања Девић** научни сарадник, *Институт за савремену историју*
др **Предраг М. Вајагић**, научни сарадник, *Друштво насљавника историје Бачка Паланка*

Рецензенти:

др **Бојан Димитријевић** научни саветник, Институт за савремену историју; проф. др **Дејан Антић**, Филозофски факултет, Ниш, Департаман за историју; др **Милан Гулић** научни саветник, Институт за савремену историју; др **Милош Ивановић** виши научни сарадник, Историјски институт, Београд; др **Александар М. Савић** асистент, Филозофски факултет, Београд, Одељење за историју; др **Радован Пилиповић**, Архив Српске Православне Цркве, Београд.

Превод резимеа на енглески: др **Јасна Капелан**; *Лектор:* **Татјана Пивнички Дринић** и протонамесник **Игор Игњатов**; *Службена каталоизација:* **Сава Живановић**; *Компјутерска обрада и њером:* Проф. др **Светозар Бошков**; *Штампа:* Сајнос, Нови Сад; *Тираж:* 300 комада.

Информације о публикацији: Српска Православна Црква изазови и искушења кроз историју, Српска православна Црквена општина Бачка Паланка; Центар за историјска истраживања, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Одсек за историју; Институт за савремену историју Београд; ISBN: 978-86-918905-8-2; ISBN 978-86-6065-815-1; ISBN 978-86-7403-285-5.

Ако имате питања у вези са достављањем зборника, посетите почетну страницу издавача <http://www.ff.uns.ac.rs/biblioteka#digitalna-biblioteka>. Контакт за сва питања око објављивања, дистрибуције и ауторских права, можете добити на следећим адресама издавача: Филозофски факултет у Новом Саду, др Зорана Бинђића 2, 21000 Нови Сад, телефон: +381214853860; e-mail: ci@ff.uns.ac.rs, Српска православна Црквена општина Бачка Паланка, Доситејева 1, телефон +381216045940; e-mail: arhnambralancka@gmail.com и Институт за савремену историју, Београд, Трг Николе Пашића 11, 11000 Београд, телефон: +381113398806; e-mail: office@isi.ac.rs.

НАПОМЕНА О АУТОРСКОМ ПРАВУ.

Ниједан део ове публикације не може се прештамповати, репродуковати или употребити у било ком облику без писаног одобрења издавача, као носиоца ауторског права.

АЛЕКСАНДАР СТОЈАНОВИЋ
Институт за новију историју Србије
acas109@gmail.com

УДК: 355.088:27-726.3“1941/1945“(430)

НЕМАЊА АНДРИЈАШЕВИЋ
Православни Богословски факултет у Београду, докторанд
nemanja.andrijasevic@gmail.com

ВЕРСКИ И БОГОСЛУЖБЕНИ ЖИВОТ ВЕРНИКА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ У ОФИЦИРСКОМ ЛОГОРУ OFLAG VI C У ОСНАБРИКУ У НЕМАЧКОЈ ОД 1941. ДО 1945. ГОДИНЕ

Сажетак: У официрском логору Oflag VI C у Оснабрику у Немачкој, током Другог светског рата, организован је верски живот српских логораша. Њега је предводио протојереј-ставрофор Милан Јовановић. У раду су реконструисани и приказани историјат, начин и специфичне појединости уређења богослужбеног простора који је представљао отворен прозор ка небу и који је уливао наду у турбној свакодневици логораша.

Кључне речи: Српска Православна Црква, Други светски рат, заробљеништво, логори, Oflag VI C, Oflag VI D, Оснабрик, протојереј Милан Јовановић

1. Увод

Током Другог светског рата у Немачкој су били заточени бројни Срби, интернирани у концентрационе, официрске, матичне или радне логоре. Међу њима је било и свештенослужитеља, нарочито оних који су били војни свештеници, односно резервни официри. Поједини од њих успели су да покрену верски живот и њиме руководе кроз редовна богослужења или молитвословља за веће празнике. С обзиром на чињеницу да је Српска Православна Црква (СПЦ) током окупације у Југославији била неслободна, обесправљена и прогањана, при чему је патријарх држан у строгој интернацији а велики број свештеника убијен или протеран из својих парохија – није постојала могућност да се Српска Црква организационо и плански заузме за српске логораше.

У концентрационим логорима у Немачкој није била дозвољена верска делатност. У појединим официрским, матичним и радним логорима управе су дозволиле успостављање верског живота кроз редовна или повремена богослужења. Било је и случајева да се једна просторија додели са циљем да буде преуређена у капелу или простор за савршавање молитвословља.

Један од логора где је био интерниран велики број Срба био је официрски логор Oflag VI C у Оснабрику. Верски живот српских логораша у овом логору